

ОСТЕОХОНДРАЛЬНІ ТІЛА ЛІКТЬОВОГО СУГЛОБА

Мателенок Є.М., Рикун М.Д.

ДУ «Інститут патології хребта та суглобів ім.проф. М.І. Ситенка НАМН України» Харків.
Україна

Вступ. Внутрішньосуглобові остеохондральні тіла можуть виникати при розвитку синовіального остеохондроматоза, який є метапластичною проліферативною патологією синовіальної оболонки суглоба. В таких випадках говорять про первинний синовіальний остеохондроматоз суглоба. Крім того, внутрішньосуглобові остеохондральні тіла можуть з'явитися внаслідок дегенеративних процесів, що відбуваються у кістково-хрящовій зоні суглобових кінців кісток, які утворюють суглоб, при цьому патологія трактується як вторинний остеохондроматоз.

Мета дослідження. Оцінити питому вагу первинного синовіального остеохондроматоза і вторинного остеохондроматоза у пацієнтів з наявністю остеохондроматозних тіл ліктьового суглоба, уточнити особливості та ступінь обмежень обсягу рухів при цих випадках патології.

Матеріали та методи. Проведено ретроспективний аналіз клінічних спостережень 11 пацієнтів з остеохондральними тілами ліктьового суглоба, які спостерігалися нами в період з 2009 по 2019 рік. Всі пацієнти - чоловіки у віці від 24 до 52 років, середній вік 37 ± 3 років. У 6 випадках страждала права кінцівка, в 5 - ліва. Всім пацієнтам виконувалися стандартні рентгенографічні дослідження, в чотирьох випадках також КТ і в трьох - МРТ ліктьових суглобів. У всіх пацієнтів втручання виконувалося з латерального доступу. Для статистичної обробки матеріалів використаний критерій Стьюдента для незв'язаних вибірок.

Результати та їх обговорення. За даними рентгенологічної картини ліктьового суглоба, а в окремих випадках - з урахуванням даних КТ і МРТ, у чотирьох пацієнтів (36%) був діагностований первинний синовіальний остеохондроматоз (I група), а у сімох (64%) - вторинний остеохондроматоз ліктьового суглоба (II група). Середній показник дефіциту розгинання у пацієнтів першої групи склав $24^\circ \pm 4^\circ$, а у пацієнтів другої групи $23^\circ \pm 4^\circ$, тобто виявився близьким. Середній кут згинання в першій групі пацієнтів склав $120^\circ \pm 4^\circ$, а в другій - $92^\circ \pm 4^\circ$, відповідно обсяг рухів в ліктьовому суглобі $-96^\circ \pm 5^\circ$ і $71^\circ \pm 7^\circ$, причому відмінності обох показників носять достовірний характер ($p < 0,05$). В результаті проведених втручань у пацієнтів першої групи отримано обсяг рухів в суглобі від 120° до 135° , в середньому - $129^\circ \pm 3^\circ$, у пацієнтів другої групи від 95° до 120° , в середньому $109^\circ \pm 3^\circ$, при середніх кутах згинання в $132^\circ \pm 2^\circ$ і $119^\circ \pm 2^\circ$, відмінності між середніми величинами обох показників достовірні ($p < 0,05$); показники залишкового дефіциту розгинання розрізнялися не настільки суттєво, складаючи відповідно $4^\circ \pm 3^\circ$ і $9^\circ \pm 2^\circ$.

Висновки. За нашими даними, первинний синовіальний остеохондроматоз становить 36%, а вторинний остеохондроматоз 64% від загального числа пацієнтів з остеохондроматозними тілами ліктьового суглоба. При первинному синовіальному остеохондроматозі і вторинному остеохондроматозі втрати обсягу розгинання в ліктьовому суглобі можна порівняти, але в цілому, амплітуда рухів у пацієнтів із вторинним остеохондроматозом страждає істотніше.